

У срцу Албаније: Муслиманска деца певају о Светом Сави

ОФ ИИМС

6 маја, 2017

Пише: Салих Селимовић

У граду Фиеру у Албанији живи пет хиљада Срба, од којих је неколико хиљада муслиманске вероисповести. Срби муслимани — тако се изјашњавају.

И таквих има у више места Албаније, посебно у Скадру, где је реч углавном о породицама пореклом из Подгорице и њене околине.

Ови у Фиеру су пореклом из Санцака, доселили се на албанску обалу 1924. године.

Захваљујући задивљујућој храбрости и упорности породице Дуљевић већ пету годину ради прва и једина српска основна школа у „земљи орлова“.

За ову просветитељску мисију, домаћин Екрем Дуљевић даровао је своју кућу.

Преуредио је за потребе школе у којој данас неколико стотина ђака сриче српску азбуку.

Уче о српској историји и традицији.

Наставу за ученике од првог до четвртог разреда изводе учитељи који долазе из Скадра и Тиране, а ангажовано је и шест возача који довозе ђаке из суседних места.

„Отац мога оца оставио нам је аманет да сачувамо српски језик.

Половином септембра 2010. године, када смо почели, био је то курс српског језика и требало је да га држимо у време викенда. Интересовање је, међутим, било огромно и сада имамо прву основну школу са четири, а наредне школске године са пет разреда, коју похађа 213 ученика,“ прича Екрем Дуљевић, који је и председник „Јединства“, Удружења Срба у Албанији.

Нису баш сви у Рет Либофши, селу са око 420 српских кућа, на периферији Фиера, благонаклоно гледали на то што се у дворишту Дуљевића, пред улазним вратима школе, вијори српска застава. Најприје се кренуло са покушајем подмићивања родитеља да децу не шаљу у школу. Уцењивани су и учитељи. Када то није уродило плодом, прешло се на отворене претње, чак и смрћу, члановима фамилије Дуљевић.

Према његовим речима, било је свакојаких притисака, од скидања српских симбола, заставе и табле школе, до претњи смрћу његовој деци од припадника Црвено-црне алијансе.

„Били смо принуђени да током одржавања наставе, али и ноћу, држимо страже под оружјем,“ каже Екрем, и додаје да је сада ситуација неупоредиво боља захваљујући већем разумевању албанске државе.

Домаћини објашњавају да су се у ове крајеве доселили пре скоро сто година из околине Новог Пазара, Сенице и Тутина. Њихови преци су, у ствари, муслимани српског порекла, чији се потомци данас изјашњавају као Срби и често деци дају српска имена. У целом округу Фиер има чак 2.000 српских породица.

„Планирамо да подигнемо нову школску зграду. Урађен је пројекат и о свему смо обавестили нашу амбасаду. Очекујемо помоћ матичне државе,“ истиче Дуљевић, додајући да им је за сада Београд помагао слањем дела уџбеника, и стипендирањем неколико десетина студената на Универзитету у Београду.

У лепо уређеној учионици, окићеној српским заставама, први час почиње школском химном „Свети Сава“.

Ученици показују свеске са обрађеним градивом, исписане на српском језику, ћирилицом и латиницом, цртеже са изложбе.

На часове, како рекоше, долазе с великом вољом, јер желе да што боље овладају српским језиком. Да стекну знања о историји и култури својих предака.

Наставник Козма Дима на табли исписује „Србија је наша мајка“, а ђаци га прате и читају углас.

Света Тројица у Рет Либофши

Село Рет Либофша је у општини Либофша, која припада области Фиер. Ова област је позната по античком граду Аполонија, где је кратко време боравио Цицерон, славни римски оратор. **А на брду изнад села налази се манастир Ардреница, који је некад носио име Свете Тројице.**

Овај манастир је саграђен 1282. године. У њему се налази прелепа фреска Светог Саве, а верује се да је у њему крунисан и Ђорђ Кастриот Скендербег.
Данас у овај манастир, за сваки значајнији православни празник, долазе како муслимани српског порекла из овог села, тако и Албанци православци из околних места.

„Ми идемо и у цркву и у цамију,“ каже старина **Исмет Дуљевић**, који је поклонио ливаду на којој ће се градити нова српска школа.

„Муслимани смо по вери, али морамо да поштујемо и веру својих предака. Отац ми је у аманет оставио да чувамо српски језик и сјећање на Србију одакле смо дошли прије скоро 100 година. Тако ми деци дајемо и православна и муслиманска имена, па се моји синови зову: Исмет, Љубан, Голуб, Цевахир и Мирко,“ каже он.